

Eergetouw/ploegsporen

Sporen van een eergetouw oftewel ploegsporen worden vrij veel gevonden in Beverwijk en Heemskerk. Ze zijn gemakkelijk te herkennen, vooral van bovenaf.

De sporen staan vrijwel altijd haaks op elkaar. Dit werd gedaan om de grond ten volle te kunnen benutten. Bij een dwarsdoorsnede zie je de donkere humuslaag zitten waaraan je kan zien dat er twee soorten grond gemengd zijn.

De ploegsporen stammen vrijwel allemaal uit de bronzen en ijzertijd. We noemen het ploegsporen maar een ploeg kwam er niet aan te pas. De prehistorische boer gebruikte een eergetouw. Hij keert de grond namelijk niet, maar scheurt hem slechts open door middel van de houten punt. Een andere benaming voor deze ploeg is dan ook scheurploeg. Soms wordt er bij een opgraving een ijzeren plaat gevonden die om de schoenploeg was bevestigd. Dit moest ervoor zorgen dat de houten punt niet te hard zou slijten. De ploeg werd getrokken door 2 ossen. Het paard kon nog niet worden ingezet voor het bewerken van het land, omdat het haam nog niet was uitgevonden. De trekkracht van een os gaat namelijk vooral uit van kop, nek en hals, terwijl bij het paard deze onderdelen meer vrij liggen en vooral de

schoudergordel bron van de trekkracht is.

Een eergetouw is meestal een wat kromme stam die bewerkt werd met bijl en dissel tot het gewenste model was verkregen. Aan de voet werd een inkeping gemaakt waarin de ploegschoen geplaatst kon worden. Aan de andere kant werd een juk gemaakt, voorzien van touwen waar de ossen ingespannen konden worden. Het inspannen van de ossen kon op twee manieren. De juk kon aan de horens worden vastgemaakt of aan de nek. De ossen waren voor deze werkzaamheden speciaal getraind. Men gaat er vanuit dat een ouder dier naast een jonger dier werd ingespannen, zodat een ervaren dier het jonger dier dit werk aanleerde.

De prehistorische boer had zo'n 100 akkertjes tot zijn beschikking waar hij verschillende gewassen op teelde. Niet alle akkertjes waren in gebruik, zo'n 1/3 deel liet hij braak liggen om de grond opnieuw op 'kracht' te laten komen. De akkertjes hadden de afmetingen van zo'n 40 bij 40 meter.

Met de komst van de Romeinen deed ook de keerploeg zijn intrede, zodat de akkers efficiënter bewerkt kon worden.